

Dosarul nr. 2rc-19/24
2-19085961-01-2r-21112023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud. R. Pascari)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malii)

D E C I Z I E

24 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Biox - Comerț”, Roman Balan,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Fox Excavation” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Biox - Comerț” cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva încheierii din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel declarată de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Biox Comerț”, Roman Balan, împotriva hotărârii din 10 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a t ă :

La 17 mai 2023, SRL „Fox Excavation” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Biox-Comerț” cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 10 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de SRL „Fox Excavation”, s-a admis. S-a încasat în beneficiul SRL „Fox Excavation” din contul SRL „Biox - Comerț” suma de 123868,22 de lei, inclusiv suma de 82982,00 de lei cu titlu de datorie și 40886,22 de lei cu titlu de penalitate. S-a admis în partea cererea înaintată de SRL „Fox Excavation” privind compensarea cheltuielilor de judecată. S-a încasat în beneficiul SRL „Fox Excavation” din contul SRL „Biox - Comerț” cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 6216,05 de lei, inclusiv suma de 3716,05 de lei, pentru taxa de stat și 2500,00 de lei pentru cheltuielile de asistență juridică. În rest, s-a respins cererea înaintată de SRL „Fox Excavation” privind compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

La 09 august 2023, prin intermediul poștei electronice, administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 10 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, concomitent solicitând scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de administratorul SRL „Biox - Comerț”, Balan Roman privind scutirea de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan, împotriva hotărârii din 10 iulie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru. S-a comunicat apelantului SRL „Biox - Comerț”, despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor, 4) a cererii de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel, a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2787 de lei și a extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice, acordându-i pentru aceasta un termen de 15 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. În caz contrar, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel declarată de administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan, împotriva hotărârii din 10 iulie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motiv că, apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1) din Codul de procedură civilă (f.d.54/59).

La 20 februarie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.64), administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan a declarat recurs împotriva încheieri din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău (f.d.65/67).

La 12 aprilie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.81), administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan a declarat recurs suplimentar împotriva încheieri din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului și casarea încheierii recurate.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că, instanța de apel a încălcat și aplicat eronat normele de drept procedural, iar, circumstanțele importante pentru cauză nu au fost elucidate pe deplin, deoarece apelanta s-a încadrat în termenul de contestare a hotărârii, iar, buna credință a subsemnatei se constată prin achitarea taxei de stat și pregătirea cererii de apel.

Astfel, consideră că, întru neadmiterea încălcării dreptului la un proces echitabil și de acces la justiție, instanța de recurs, urmează să înlăture viciul procedural admis de către instanța de apel, prin admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu restituirea cauzei pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

La 12 martie 2024, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, prin intermediul poștei terestre, a expediat în adresa intimă SRL „Fox Excavation”, copia recursului declarat de administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan, împotriva încheierii din 2 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, pentru cunoștință (f.d.73).

Ulterior, prin intermediul poștei electronice, la 19 aprilie 2024, a expediat pentru cunoștință, în adresa intimă SRL „Fox Excavation”, copia recursului suplimentar declarat de administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a pronunțat încheierea contestată la 02 februarie 2024.

Din conținutul scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.1007 (f.d.60), rezultă că, Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, la 16 februarie 2024 a expediat în adresa participanților la proces, copia încheierii din 02 februarie 2024 a instanței de apel, însă, la materialele cauzei lipsesc înscrisuri care să probeze momentul recepționării acesteia de către recurent.

Prin urmare, recursul declarat la 12 martie 2024, de către administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan, împotriva încheierii din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, se consideră ca fiind depus în termen, drept urmare decade necesitatea expunerii în privința solicitării recurentului privind repunerea în termen a recursului.

În conformitate cu art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Potrivit art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către recurentă și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin hotărârea din 10 iulie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de SRL „Fox Excavation”, s-a admis. S-a încasat în beneficiul SRL „Fox Excavation” din contul SRL „Biox - Comerț” suma de 123868,22 de lei, inclusiv suma de 82982,00 de lei cu titlu de datorie și 40886,22 de lei cu titlu de penalitate. S-a admis în partea cererea înaintată de SRL „Fox Excavation” privind compensarea cheltuielilor de judecată. S-a încasat în beneficiul SRL „Fox Excavation” din contul SRL „Biox - Comerț” cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 6216,05 de lei, inclusiv suma de 3716,05 de lei, pentru taxa de stat și 2500,00 de lei pentru cheltuielile de asistență juridică. În rest, s-a respins cererea înaintată de SRL „Fox Excavation” privind compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată (f.d.25).

La 09 august 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.35), administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 10 iulie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, concomitent solicitând scutirea de la plata taxei de stat (f.d.36).

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (4) din Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Totodată, în conformitate cu art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

De asemenea, din dispozițiile art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, rezultă că, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei. Prevederi similare se conțin și în textul art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat, care stipulează că, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de administratorul SRL „Biox Comerț”, Balan Roman privind scutirea de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de administratorul SRL „Biox Comerț”, Roman Balan, împotriva hotărârii din 10 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a comunicat apelantului SRL „Biox Comerț”, despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor, 4) cererii de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel, a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2787 de lei și a extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice, acordându-i pentru aceasta un termen de 15 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f.d.40/44).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege, ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

La caz, se atestă că potrivit extrasului din poșta electronică de expediere a actului judecătoresc din 18 decembrie 2023, Curtea de Apel Chișinău a remis prin intermediul poștei electronice, la adresa electronică a administratorului SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan, e-mail: XXX@biox.md, copia încheierii din 21 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 45).

De asemenea, este de remarcat faptul că, în speță, termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor a început să curgă la 19 decembrie 2023, ziua imediat următoare zilei în care a fost expediată încheierea care impunea la un anumit comportament procedural și a expirat la data de 02 ianuarie 2024, inclusiv (zi de marți).

Astfel, în termenul indicat de instanța de apel până la 02 ianuarie 2024, inclusiv, administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan nu a prezentat cererea de apel motivată, originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2787 de lei și extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice.

Prin urmare, Completul de judecată relevă că, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 02 februarie 2024, corect a dispus restituirea cererii de apel declarată de administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan, împotriva hotărârii din 10 iulie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motiv că, apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1) din Codul de procedură civilă (f.d.54/59).

Drept urmare, prin încheierea din 02 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan, împotriva hotărârii din 10 iulie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Din norma de drept menționată rezultă că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până

la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel, or, administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan, nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel stabilite prin încheierea din 21 noiembrie 2023 și nu a prezentat cererea de apel motivată, originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2787 de lei și extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice, în termenul stabilit.

Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recurenta SRL „Biox - Comerț”, în persoana administratorului Roman Balan, fiind partea interesată de soluționarea prezentei cauze în ordine de apel și fiind conștientă că a depus încă la data de 09 august 2022 cererea de apel nemotivată, trebuia să depună diligență și să se intereseze la intervale de timp rezonabile de soarta dosarului respectiv, inclusiv să-și verifice poșta electronică.

Suplimentar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform art.115 din Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art. 116.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, Curtea de Apel Chișinău corect a punctat că, apelanta în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel în vederea înlăturării neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, administratorul SRL „Biox Comerț”, Roman Balan, contestând cu apel hotărârea primei instanțe, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Golder vs United Kingdom din 21 februarie 1975, cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012, cauza SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

Or, administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces

echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide de a respinge recursul declarat de administratorul SRL „Biox - Comerț”, Roman Balan, și de a menține încheierea din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Biox - Comerț”, Roman Balan.

Se menține încheierea din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Fox Excavation” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Biox - Comerț” cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi